अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि २०७६

गाउं कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः २०७६।३।६

प्रस्तावनाः

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७५ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्तान्तरण समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि महासन्धि-२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities-CRPD) को उद्देश्य मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाञ्छनिय भएकोले,

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि २०७६ माङसेबुङ गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यबिधि नियमित गर्ने ऐन नियमित गर्ने ऐन २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत गरी जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१.संक्षित नाम र प्रारम्भः क. यस कार्यविधिको नाम "अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि २०७६ रहेको छ ।

ख. यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२.परिभाषाः विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधीमाः

क.**ऐन** भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु र्दछ ।

ख.**नियमावली** भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्छ ।

ग.**स्थानीय** तह भन्नले माङसेबुङ गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

घ.**वडा कार्यालय** भन्नाले स्थानीय तहको वडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।

ड.**समन्वय समिति** भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२
उद्देश्य, मापदण्ड

३.उद्देश्यः यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छनः

क. विभिन्न प्रकार अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिताहरुको पहिचान गरी उनिहरुलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरुको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाड्ङ्गता भएका व्यक्तिहरुको वर्गिकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।

ख.अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि अन्तराष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्रथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

ग.अपाङ्गताको प्रकृति बर्गिकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा सुविधा र अवसरको प्रथमिकिकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४.परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेको छन् ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसुचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गिकरण गरिएको छ ।अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसुचीमा उल्लेखित गाम्भिर्यताका आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गिकरण गरी देहायका चार समुहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछः

क.पुर्ण अशक्त अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई **क** वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पुष्ठभुमीमा जारी गरिनेछ ।

१. व्यक्तिको शारिरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि प्रणालीहरुमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भिर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जिवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वंय गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, तीव्र रुपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पुर्ण रुपमा श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरु,

३. दुई वा सो भन्दा बढी प्रकृतिका शारिरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षति भई सवैजसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

४. निरन्तर रुपमा सघन हेरचाहको अवाश्यक परिरहने शारिरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

ख.अति अशक्त अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई **ख** वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन निलो पृष्ठभुमीमा जारी गरिनेछ ।

१.शारिरिक मानिसक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षती वा विचलन भएता पनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदीको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लागायत हिडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,

२.माष्तिस्त पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, माशंपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणको शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदीले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि ह्विलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

३.दुवै हात कुम देखि वा पाखुरा मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनीको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशिल नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,

४.दृष्टीविहिन र पुर्ण दृष्टीविहिन परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरु,

५.संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जिवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनु पर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ग) मध्यम अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई **"ग"** वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन पहेंलो पृष्टभुमीमा जारी गरिनेछ ।

१.कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुत्ता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,

२.विभिन्न कारणले घुँडामुनीको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामाग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडडुल सक्ने,
३.कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४.दुवै हातको हत्केला भन्दा मुनी कम्तिमा बूढी औंला र चोरी औंला गुमाएका,
५.दुवै गोडाको कुर्कुच्चा भन्दा मुनीको भाग नभएका तर सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
६.मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
७.सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिजम भएका व्यक्तिहरु,
८.श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुलो आवाज मात्र सुन्नेसक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरु,
९.शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र झिकी घाँटीको नलिबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
१०.ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
११.बोल्दा अड्किने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरु,
१२.तिन फिट भन्दा मुनीका होचापुड्का व्यक्तिहरु,
१३.चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टीविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्नीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
१४.अनुवशिय रक्तश्राव (हेमोफेलीया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाइ हुने व्यक्तिहरु,
१५.मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(घ) सामान्य अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई **घ** वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतो पृष्ठीभुमीमा जारी गरिनेछ ।

१.शरिरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जिवनका क्रियाकलापहरु स्वयम् सम्पादन गर्न सक्ने ,
२.हात वा खुट्टा केहि छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका एक हातको हत्केला भन्दा मुनि कम्तिमा बूढी औंला र चोरा औंला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनीका कम्तिमा बूढी औंला र चोर औंला भएका व्यक्तिहरु,
३.ठुलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टीयुक्त व्यक्तिहरु,
४.दुवै गोडाको सवै औँलाका भागहरु नभएका,
५.श्रवणयन्त्र लगाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु ।

परिच्छेद-३
परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५.अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमवजिम हुनेछ ।

परिचय पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसुचि २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंगेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६.समन्वय समिति सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्कन्धि ऐन २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछः-

क.गाउँपालिका उपाध्यक्ष - संयोजक

ख.गाउंपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको महिला सदस्य - सदस्य

ग.गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक मध्येबाट गाउँ कार्यपालिका अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति - सदस्य

घ.गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकीको चिकित्सक - सदस्य

ड.स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख - सदस्य

च.अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत संध संस्थाहरु मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि - सदस्य

छ.गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनियन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तीन जना - सदस्य

ज.नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख - सदस्य

झ.गाउँपालिकाको उपाध्यक्षले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी - सदस्य

(२) स्थानिय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय-पत्र विवरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धि कानूनी संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला तथा बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाँउनु पर्दछ ।

परिच्छेद-४
परिचय-पत्र वितरण

७.परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानिय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसुचि १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि सवै पुष्ठायाई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

ख. दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरि खिचिएको) फोटो, असक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरिरका अगंहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गा धनी प्रमाण-पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय-पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियूक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का. दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धि कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारीस मध्ये कुनै एक वा यस्तै बिश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।

ग. रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेको कागजातहरुको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिका पठाउनु पर्दछ ।

घ. सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयूक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।

ङ. वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा सम्बन्धित स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

च. यसरी प्रप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी स्थानिय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेको कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनी स्थानीय समन्वय समितिले सिफारीस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।

छ. परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधि सँग राय परामर्श लिन सकिनेछ ।

ज. सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारीसमा परिवारको सदस्य संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

झ. परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत स्थानिय तहले कम्प्यूटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रुपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

ञ. समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेको व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसुचि २ बमोजिमको परिचय-पत्र निःशूल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

ट. परिचय-पत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ ।प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।

ठ. प्रत्यक्ष रुपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारिरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

ड. प्रत्यक्ष रुपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारिरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षति भएका वा प्रष्ट रुपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारीसका आधारमा परिचय-पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

८.अन्य स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र वितरण गर्नेः

स्थानी ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा मानसिक अवस्थाको गम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय-पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरुका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रकिया पुरा गरी परिचय-पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९.प्रतिलिपि सम्बन्धि व्यवस्थाः

१. परिचय-पत्र हराइ, नासिइ वा बिग्रीई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थानी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ ।

२. वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदनको माग मनासिव देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।

३. गाउंपालिकामा सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोझै वा स्थानीय समन्वय समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

४. प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका बिषयमा सो परिचय-पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय-पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धि व्यवस्थाः

१. सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रुपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रुपमा आफ्नो गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई पठाउनु पर्दछ ।

२. स्थानीय तहले परिचय-पत्र वितरण गरे पछि यसको जानकारी परिचय-पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ ।

३. गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेको कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५
बिबिध

१२.विविधः

१. सवै स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका बिकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा बर्षमा एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धि घुम्ति शिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।

२. यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय-पत्र सम्बन्धित गाउँपालिका र नगरपालिका बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ बर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय-पत्र लिनुपर्नेछ । यस अघि जारी भएका परिचय-पत्र १ बर्ष पछि स्वतः अमान्य हुनेछ ।

३. यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानून सगँ बाझिएमा बाझिएको हद सम्म स्वतःअमान्य हुनेछ ।

४. अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धमा ऐन र अन्य प्रचिलत कानून बमोजिम हुनेछ ।

५. अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका,२०६५ बमोजिम भए गरेको काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

६. अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका,२०६५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसुची-१
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

फोटो

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू

मार्फत ....

माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम

मितिः-

विषयः-अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखी परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठिक साँचो छ, झुटा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१.नाम थर.. उमेर................................ लिङ्ग.......................

२.प्रदेशः-

३.ठेगानाः

क.स्थायी ठेगानाः..................गाउंपालिका, वडा नं...........................टोलः..........................

ख.अस्थायी ठेगानाः................गाउंपालिका, वडा नं...........................टोलः..........................

ग.सम्पर्क टेलिफोन वा मोवाइल नं...

४.संरक्षक/अभिभावकको नाम थर...निवेदकसंग को नाता...........

५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोवाइल नं...

६.नेपार सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार.......................................

७.नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार..........

८.शरिरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण................... ....
....

९.क्षति भए पछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा समितिको विवरण......................................
....

१०.अपाङ्गताको कारण उपयूक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क.रोगको दीर्घ असर ख. दुर्घटना ग.जन्म जात

घ.सशस्त्र द्धन्द्ध ङ.वंशानुगत कारण च.अन्य ....

११.सहायक साम्रगी प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएकोः उपयूक्त स्थानमा चिनो लागाउनुहोस् ।

क. भएको ख. नभएको

१२.आवश्यक भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ।

....

१३. सहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको (उपयूक्त स्थानमा चिनो लागाउनु होस्)

क. गर्ने गरेको   ख. गर्ने नगरेको

१४. सहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्ने गरेको भए सामाग्रीको नामः..................................

१५.अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ।

क..........................ख..................................ग..........................

१६.अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ ।

क..........................ख..................................ग..........................

१७.पछिल्लो शैक्षिक योग्यता

क.प्राथमिक तह   ख.निम्न माध्यमिक तह   ग.माध्यमिक तह   घ.उच्च माध्यमिक तह

ङ.स्नातक तह   च.स्नातकोत्तर तह   छ.विद्यावारिधी तह

१८.कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस् ।

.... ९.हालको पेशाः-

क. अध्ययन   ख. कृषि व्यावसाय   ग.स्वरोजगार   घ.सरकारी सेवा   ङ.केहि नगरेको

च.निजी क्षेत्रमा सेवा   छ.अन्य..

<u>निवेदक</u>

नाम थर...............

हस्ताक्षर...............

मिति...................

निशान छाप

अनुसुची-२

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्रको ढाँचा

माङसेबुङ गाउंपालिका

गाउं कार्यपालिकाको कार्यालय, इभाङ इलाम

फोटो

परिचय पत्र नम्बरः

परिचयपत्रको प्रकारः

<u>अपाङ्गता परिचय-पत्र</u>

१. नाम थरः

२. ठेगानाः प्रदेश.....................जिल्ला.................................स्थानीय तह..............................

३. जन्म मितिः................................ ४. नागरिकता नम्बरः...

५. लिङ्गः... ६. रक्त समुह.............................

७. अपाङ्गताको किसिमः प्रकृतिको आभारमा.....................................गम्भीरता.............................

८. बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम थर...

९. परिचय पत्र वाहकको दस्तखतः...

परिचय पत्र प्रमाणित गर्नेकोः-

नाम थरः....................................

हस्ताक्षरः....................................

पदः...

मितिः...

"यो परिचय पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा सम्बन्धित स्थानीय तहमा बुझाइ दिनु होला"

Stamp

Annex-2

<u>Disability Identity Card Formate</u>

Mangsebung Rural Municipality

Office of Rural Municipal Executive, Ibhang, Ilam

ID Card Number:

Photograph

ID Card Type:

Disability Identity Card

1. Full Name of Person:

2. Address: Province………………….District…………………Local Level…………………..

3. Date of Birth…………………………4.Citizenship Number………………………………..

5. Sex:………………………………… 6. Blood Group………………………………………..

7. Types of Disability: On the basis of Nature…………….. On the Basis of Severity………………

8. Father Name / Mother Name or Guardian………………………………………………….

9. Signature of ID card Holders:………………………………..

10. Approved By………………………………………………….

Name……………………………….

Signature…………………………..

Designation………………………..

Date………………………………..

"If somebody find this card, Please deposit this in the nearby police station or Rural Municipal Executive office"

अनुसुची-३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्याः

अपाङ्गता परिचय पत्र नम्बरः..................................... परिचय पत्रको प्रकार.................................

१. नाम थरः..

२. ठेगाना (स्थायी) प्रदेशः........................जिल्लाः..........................स्थानीय तहः................वडा ....

३. ठेगाना (अस्थायी) प्रदेशः.......................जिल्लाः.......................स्थानीय तहः................वडा ....

४. जन्म मितिः.. ५.नागरिकता नम्बर.........................

६. रक्त समुह.. ७.विवाहित / अविवाहितः.................

८. बाबु/आमा वा संरक्षकको नामको नाम थरः...

९. ठेगाना प्रदेशः.......................जिल्लाः.........................स्थानीय तहः................वडा ....

१०. अपाङ्गता भएको व्यक्ति संगको नाताः...

११. पछिल्लो शैक्षिक योग्यताः...

१२. अध्ययनरत विद्यालय वा कलेजः...........................अध्ययन नगरेको.............पढाइ सकेको.....................

१३.   पेशाः...

१४. अपाङ्गताको किसिमः

क.अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा...

ख. अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा...

१५. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

....

१६. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्दैन ?

....

१७. सहायक सामाग्री आवश्यक..............................पर्ने....................................नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के...

१८. हाल साहायक सामाग्री..पाएको...............................नपाएको

१९ परिचय-पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा सुविधा...

२०. परिचय-पत्र वाहकलाई आवश्यक परेको अन्य सेवा सुविधाहरु..

२१. सेवा सुविधा प्रदान गर्ने निकाय...

२२. अन्य......................................

प्रमाणित गर्ने अधिकारीकोः

दस्तखतः

नाम थरः

पदः

मितिः

प्रमाणीकरण मितिः २०७६।३।६